

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2008. évi december hó 5. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a csalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlottás 11 társa** ellen indult büntetőügyben a Tolna Megyei Bíróság B.163/2005/44. számú ítéletének I.rendű, II.rendű, III.rendű, IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlottakra vonatkozó részét az alábbiak szerint változtatja meg:

I.rendű vádlottcselekményeit

- 7 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, melyből 3 rb. cselekményt társtettesként, 3 rb. cselekményt bűnsegédként követett el;
- 2 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének;
- 1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettének;
- 1 rb. a Btk.274.§ (1) bekezdés b) pontjának III. fordulatóban meghatározott felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntettének; és
- 12 rb. a Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségének, melyből 7 rb. cselekmény folytatólágosan, 3 rb. cselekmény társtettesként, 1 rb. cselekmény felbujtóként, 6 rb. cselekmény pedig bűnsegédként elkövetett - ;

II.rendű vádlott cselekményeit

- 1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének;
- 1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének;
- 1 rb. a Btk.244.§ (1) bekezdésében meghatározott bűnpártolás vétségének; és
- 2 rb. a Btk.276.§-ában meghatározott bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének, melyből 1 rb. cselekmény folytatólagosan elkövetett - ;

III.rendű vádlottcselekményeit

- 1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének; és
- 1 rb. a Btk.276.§-ában meghatározott folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének -;

IV.rendű vádlottcselekményeit

- 7 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, melyek közül 3 rb. cselekményt társtettesként, 3 rb. cselekményt bűnsegédként követett el;
- 2 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének; és
- 10 rb. a Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségének, melyekből 7 rb. cselekmény folytatólagosan, 3 rb. cselekmény társtettesként és 7 rb. cselekmény bűnsegédként elkövetett - ,

V.rendű vádlottcselekményeit

- 6 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettének, melyek közül 3 rb. cselekmény társtettesként, 2 rb. cselekmény bűnsegédként elkövetett;
- 2 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett csalás büntettének; és
- 8 rb. a Btk. 276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségének, melyek közül 4 rb. cselekmény folytatólagosan, 2 rb. cselekmény társtettesként, 5 rb. cselekmény bűnsegédként elkövetett -;

VI.rendű vádlottcselekményeit

- 5 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének, melyek közül 4 rb. cselekményt társtettesként, 1 rb. cselekményt bűnsegédként követett el; és
- 6 rb. a Btk. 276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségének minősíti, melyek közül 4 rb. cselekmény folytatólagosan, 3 rb. cselekmény társtettesként és 1 rb. cselekmény bűnsegédként elkövetett.

V.rendű vádlottbüntetésének végrehajtási fokozatát fogházra enyhíti.

V.rendű vádlott vonatkozásában elrendeli a Kiskunhalasi Városi Bíróság B.260/1998/8. számú ítéletével kiszabott 1 (egy) év 4 (négy) hó börtön végrehajtását.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a **kft1**. (Budapest, szám alatti) és a **kft2** (Tatabánya, szám alatti) magánfelek polgári jogi igényét tekinti egyéb törvényes útra utasítottnak, illetve azzal, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a 2007. évi május hó 30. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján hozta meg.

Kötelezi II.rendű vádlottat 24.000 (huszonnégyezer) forint, IV.rendű vádlottat 24.000 (huszonnégyezer) forint, VI.rendű vádlottat 21.210 (huszonegyezer-kettőszáztíz) forint, a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróságot IV.rendű és VI.rendű vádlottak vonatkozásában összbüntetési eljárás lefolytatására hívja fel.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész az I.rendű, II.rendű, III.rendű, IV.rendű, V.rendű, valamint VI.rendű vádlottterhére súlyosabb büntetés kiszabása érdekében, I.rendű, II.rendű, III.rendű, valamint V.rendű vádlottak és védőik elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítés végett jelentettek be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a másodfokú tárgyaláson jelen lévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést fenntartotta azzal, hogy V.rendű vádlott vonatkozásában indítványozta a Kiskunhalasi Városi Bíróság B.260/1998/8. számú ítéletével kiszabott 1 év 4 hó börtönbüntetés végrehajtásának elrendelését.

Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalára IV.rendű és VI.rendű vádlottak vonatkozásában a Be. XXV. Fejezetének - eljárás a távollévő terhelttel szemben - alkalmazásával került sor; annak ellenére, hogy a bírósági eljárás kezdeti

szakaszában részt vettek, vádlottkénti kihallgatásukra is sor került, csak utóbb távoztak ismeretlen helyre.

A felkutatásukra tett intézkedések a másodfokú eljárás idején vezettek eredményre, mindkettőjükkel szemben jogerős szabadságvesztés büntetés fogamatba-vételére került sor, időközben VI.rendű vádlottat feltételes szabadságra bocsátották.

A Be. 351.§ (5) bekezdése értelmében ha a vádlott felkutatására tett intézkedések a másodfokú bírósági eljárásban vezettek eredményre, a másodfokú bíróság tárgyalást tűz ki, és azon a vádlottat kihallgatja, valamint - ha szükséges - a vádlott által indítványozott további bizonyítást vesz fel.

Az ügy felülbírálatára tehát fellebbezési tárgyaláson került sor, melyen a másodfokú bíróság kihallgatta a IV.rendű vádlottat - aki mindenben az elsőfokú eljárásban tett vallomásával azonos tartalmú előadást tett -, míg VI.rendű vádlotta Be.117.§ (2) bekezdésében írt jogával élve a vallomástételt megtagadta.

(Itt kíván utalni a másodfokú bíróság arra, hogy nem érte eljárásjogi hátrány a szóban forgó vádlottakat annak folytán, hogy a távollétükben kirendelt védőik nem jelentettek be fellebbezést az elsőfokú bíróság ítélete ellen. Az ügyész jogorvoslati kérelmére figyelemmel ugyanis a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének e vádlottakra vonatkozó részét is felülbírált, ügyészi fellebbezés hiányában pedig a Be.408.§ (1) bekezdésének e) pontjában írt rendkívüli jogorvoslatra lett volna lehetőségük.)

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében - a Be.349.§ (1) bekezdésében szereplő korlátok között - a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

A felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete - a tényállásnak a Be.351.§ (2) bekezdés b) pontjának II. fordulata szerinti hiányos megállapítása folytán - megalapozatlan.

A Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontjára figyelemmel a tényállást - az iratok tartalma, ténybeli következtetés, valamint a másodfokú tárgyaláson felvett bizonyítás eredménye alapján - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

A IV.rendű vádlottvonatkozásában a Komlói Városi Bíróság 1.B.1/2003/102. számú és a Kiskunhalasi Városi Bíróság 9.B.273/2004/83. számú ítéleteivel kiszabott büntetéseket a Kiskunhalasi Városi Bíróság a 2008. október 9-én jogerőre emelkedett 9.Bk.706/2008/4. számú ítéletével összbüntetésbe foglalta, és a szabadságvesztés tartamát 3 év 10 hó börtönben határozta meg. A vádlott jelenleg e büntetését tölti.

(IV.rendű vádlott erkölcsi bizonyítványa a másodfokú bírósági iratok 9. sorszáma alatt.)

Az V.rendű vádlottal szemben a Kecskeméti Városi Bíróság 7.B.1023/1994/2. számú ítélete helyesen 1994. június 30-án emelkedett jogerőre.

(V.rendű vádlotterkölcsi bizonyítványa a másodfokú bírósági iratok 10. sorszáma alatt)

Az V.rendű vádlottrendszeres vesepótló kezelésben részesül, terminális veseelégtelensége miatt. Állapota végleges, a heti háromszor négy órás művese-kezelés csupán az életben maradás feltételeit biztosítja. Állapotában pozitív változást csak egy sikeres veseátültetés hozhat.

(Kórházi szakvélemény a másodfokú bírósági iratok 19. sorszáma alatt.)

A VI.rendű vádlotta Kiskunhalasi Városi Bíróság 9.B.273/2004/83. számú ítéletével kiszabott 2 év börtönbüntetését a 2007. évi június hó 14. napjától töltötte, feltételeesen 2008. szeptember 17-én szabadult.

E vádlottat az elsőfokú bíróság által rögzített elítéléseken túlmenően

a Debreceni Városi Bíróság a 2007. október 20-án jogerőre emelkedett 64.B.2381/2005/53. számú ítéletével felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt 39.000 forint pénzbüntetésre ítélte;

a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2008. január 2-án jogerőre emelkedett 20.B.51/2006/10. számú ítéletével számvitel rendjének megsértése vétsége miatt 36.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

(VI.rendű vádlotterkölcsi bizonyítványa a másodfokú bírósági iratok 11. sorszáma alatt.)

Az I.rendű, II.rendű, III.rendű, IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlottak nem rendelkeztek valós gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásokkal. I.rendű vádlott több személytől, köztük VIII.r. vádlottól is vett fel nagyobb összegű, milliós nagyságrendű kölcsönöket.

A vádlottak a 2003 januárjától 2003. július 29-ig terjedő időszakban különböző személyi összetételben valósították meg a 3-13. pontban szereplő bűncselekményeket.

Az I.rendű, IV.rendű, V.rendű vádlottak termékkatalógusokból, telefonkönyvekből, illetve szaklapokból keresték ki azokat a gazdasági társaságokat, amelyek ún. könnyített fizetési feltételekkel forgalmazták termékeiket. E vádlottak azokat a cégeket részesítették előnyben, amelyek lehetővé tették az áru ellenértékének kiegyenlítését halasztott fizetéssel vagy postai úton, csekken történő befizetéssel.

Az I.rendű, IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlottak, illetve megbízottaik először telefonon, álneven vették fel a kapcsolatot a gazdasági társaságokkal, majd faxon keresztül küldték el a megrendelő lapot a kiszemelt társaságnak. Ennek során jogosulatlanul különböző cégek adatait használták fel; a **kft3** (6., 7., 8. pontok), a **kft4** (9., 11., 12., 13. pontok) és a **kft5** (10. pont) nevében adták le megrendeléseiket, amelyeket az említett gazdasági társaságok ügyvezetőiként írtak alá. A fax útján továbbított megrendeléssel együtt elküldték a jogosulatlanul felhasznált társaságok különböző módszerrel megszerzett valós cégkivonatát is. A megbeszélések során kerültek a személyes kapcsolatfelvételt az eladó cégek képviselőivel annak érdekében, hogy a későbbiekben személyük azonosítását megnehezítsék. A postai cskek átvételére többször kértek meg az eljárás során ismeretlenül maradt személyeket.

Az átvett cskeket meghamisították; olyan postaira hasonlító lenyomattal látták el, mintha a befizetés adott helyen és időben valójában megtörtént volna. A meghamisított postai feladóvevényeket személyükkel összefüggésbe nem hozható helyekről fax útján juttatták vissza az eladó cégnek. A megrendelt termékeket az általuk ideiglenesen használatba vett telephelyre szállították, ahol azt több esetben ismeretlen személy, vagy a vádlottak olyan ismerőse vette át, aki nem tudott az áru eredetéről. Az eladó cégekkel a kapcsolatot mobiltelefonon tartották, amelynek SIM-kártyáját az áru elszállítását követően megsemmisítették.

A vádlottak a megszerzett áruféleségeket értékesítették, ennek révén létfenntartásukat biztosító rendszeres jövedelemhez jutottak.

A tényállás 1. pontja:

A **kft6** telephelyet - I.rendű vádlottkézésére - II.rendű vádlottszerzte.

(II.rendű vádlottvallomása nyomozati iratok 5769 oldalán és tárgyalási jegyzőkönyv.)

A II.rendű vádlotttisztában volt a műtrágya eredetével.

(III.rendű vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5879. oldalán.)

A tényállás 2. pontja:

A vételár befizetésének látszatát keltő meghamisított utalványok másolatának fax útján történő továbbítására I.rendű vádlottismerősét kérte meg, aki ennek egy dunaújvárosi Westel telefonüzletből tett eleget.

(I.rendű vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5073. oldalán.)

A III.rendű vádlottnem tudott az általa szállított csövek eredetéről.

A **kft1** sértett képviselője 2004. december 16-án 1.988.753 forint és járulékai iránt polgári jogi igényt terjesztett elő.

A tényállás 3. pontja:

Az áru teherautóról történő lepakolását I.rendű, IV.rendű, VI.rendű vádlott, valamint egy ismerősük végezte. Az áru lerakását követően - hamis néven - I.rendű vádlottirta alá az áru átvételét igazoló szállítólevelet.

(VI.rendű vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5611. oldalán.)

A nyomozás során a **kft2** ügyvezetője 2.297.191 forint iránt polgári jogi igényt terjesztett elő.

(Nyomozati iratok IV/1. kötet 1175. oldalán.)

A tényállás 4. pontja:

A III.rendű vádlottnem volt tisztában az általa eladott áru eredetével.

A tényállás 5. pontja:

A gép bérleti szerződése szerint a bérlő a targoncáért a 2003. évi február hó 19. napjától a visszaszállítás napjáig naponta 10.200 forint + ÁFA bérleti díjat volt köteles megfizetni. *(Gépbérleti szerződés a nyomozati iratok 1757. oldalán.)*

A munkagépet VII.r. vádlott közreműködésével P. I. vásárolta meg, aki annak eredetével nem volt tisztában.

(VII.r. vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5667. oldalán.)

I.rendű, IV.rendű, V.rendűés VI.rendű vádlottak a munkagép eladásáért kapott 800.000 forint összegű vételáron megosztottak.

(I.rendű vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5093-5097. oldalán.)

A tényállás 6. pontja:

A megrendelést tartalmazó valótlan okiratot a **kft7.** cégkivonatával együtt IV.rendű, valamint V.rendű vádlottak fax útján továbbították a Budapesti 93. számú Postahivatalból az eladó céghez.

(Megrendelő elnevezésű irat a nyomozati iratok 1969. oldalán, és VI.rendű vádlottgyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5571. oldalán.)

VI.rendű vádlottaz áru átvételekor a **kft3.** hamis bélyegzőjével lepecsételte az áru adásvételéről kiállított számlákat, és azokat olvashatatlan néven alá is írta.

(Nyomozati iratok 2009. oldalán található számla, valamint VI.rendű vádlottgyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5571. és 5573. oldalán.)

A II.rendű vádlottnem volt tisztában azzal, hogy a tőle kölcsönként kamiont bűncselekményből származó áru szállítására kívánják felhasználni.

A 70 darab konvektorból 64 darabot P. I. vásárolt meg 2.720.000 forintért. A kapott készpénzen I.rendű, IV.rendű, V.rendűés VI.rendű vádlottak osztottak egymás között. A fennmaradó 6 darab konvektort I.rendű, IV.rendűés V.rendű vádlotta saját használatára szerezte meg.

(VII.r.vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5567-5569. oldalain.)

A tényállás 7. pontja:

A vádlottak a hamis bélyegzővel ellátott megrendelőt a **kft3.** cégkivonatával együtt a **kft8.** részére 2003. április 9-én fax segítségével továbbították. A faxot a **kft9.** Dunaföldvár, szám alatti írószertboltjából IV.rendű vádlottküldte el.

(Nyomozati iratok 2239. oldalán található irat, valamint I.rendű vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5107. oldalán.)

A leszállított árut 2003. évi április hó 11. napján megbízottként Cs. B. dunavecsei lakos vette át a Kft. nevét feltüntető hamis bélyegző felhasználásával. Cs. B. nem tudott az áru eredetéről.

(I.rendű vádlottgyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5109. oldalán.)

A 2003. április 17-én érkező szállítmányt a **kft3.** nevében V.rendű vádlott Ördög becenevű ismerőse vette át, aki a szállítólevelet a hamis bélyegzővel lepecsételte.

(I.rendű vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5111. oldalán.)

A tényállás 8. pontja:

A hamis megrendelőt V.rendű vádlotttovábbította faxon keresztül a **kft10.** részére. A befizetési utalványok meghamisítását szintén V.rendű vádlottintézte el, de a hamis csekket egy ismeretlen személy faxolta el egy budapesti könyvelő irodából.

(I.rendű vádlottgyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5115. oldalán, valamint tárgyalási jegyzőkönyv.)

Az I.rendű, IV.rendű, V.rendű vádlottak az árut az **kft11** . gépjármű-vezetőjével Dunaharasztiiba szállították, ahol azt a **kft3.** nevében és hamis bélyegzőjének felhasználásával ismeretlen társuk vette át.

(.....sorszámú fuvarlevél a nyomozati iratok 2761, oldalán, valamint I.rendű vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5117. oldalán.)

A tényállás 9. pontja:

A **kft12.** bélyegzőjének elkészítését IV.rendűés IX.r. vádlott jelenlétében VI.rendű vádlottrendelte meg.

(VI.rendű vádlottgyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5609. oldalán és IV.rendű vádlottgyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5279. oldalán.)

Az iroda helyiség bérbe vételét egyrészt az indokolta, hogy a vádlottak ezzel igyekeztek a megrendelő cég működése iránti bizalmat megerősíteni, másrészt a különböző áruk felkutatását is innen intézték.

A raklapok szállítására a 2003. évi június hó 1. és 2. napján került sor.
(*A nyomozati iratok 3045-3048. oldalán található fuvarlevelek.*)

A tényállás 10. pontja:

A VIII.r. vádlott a targoncát ismerőse cégének kiskőrösi telephelyén tárolta, ahol azt a nyomozó hatóság 2004. április 14-én lefoglalta. (*VIII.r. vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5917. oldalán.*)

A tényállás 11. pontja:

A VIII.r. vádlott a targoncát 500.000 forintért értékesítette V. Zs. részére, aki nem tudott a munkagép eredetéről. A vételárból I.rendű vádlott 150.000 forintot elosztott IV.rendű és V.rendű vádlottak között, a fennmaradó 350.000 forint összeggel a VIII.r. vádlottal szemben fennálló tartozását törlesztette.
(*VIII.r. vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5917. oldalán.*)

A tényállás 12. pontja:

A PET előforma szállítását a Vásárosnamény, szám alatti székhellyel működő **kft13.** gépkocsivezetője végezte a 2003. évi július hó 14. napján. Az nem volt megállapítható, hogy az áru átvételekor a vádlottak közül ki pecsételte le a **kft12.** nevét feltüntető hamis bélyegzővel a fuvarlevelet, és azt ki írta alá Sz. Z. néven.
(*Szállítólevél a nyomozati iratok 4583. oldalán és fuvarlevél a nyomozati iratok 4585. oldalán.*)

A tényállás 13. pontja:

A 14.784.400 Ft készpénz befizetését igazolni látszó, meghamisított utalványt a III.rendű vádlott faxolta el egy budapesti üzletből a Mezőgazdasági Szövetkezet részére.
(*II.rendű vádlott gyanúsítottként tett vallomása a nyomozati iratok 5755. oldalán.*)

Fenti cselekményeivel az *I.rendű vádlott* 53.455.097 forint kárt okozott, melyből 8.668.316 forint térült meg; *II.rendű vádlott* 16.773.150 forint kárt okozott, melyből 500.000 forintot maga térített meg; *III.rendű vádlott* 14.784.400 forint kárt okozott, mely nem térült meg; a *IV.rendű vádlott* által okozott összkár 34.036.947 forint, ebből 5.835.416 forint térült meg; *V.rendű vádlott* mindösszesen 29.530.569 forint

kárt okozott, melyből megtérült 8.067.466 forint; a *VI.rendű vádlott* által okozott összkár 20.781.478 forint, ebből megtérült 967.950 forint.

Az ekként kiegészített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a vádlottak védekezésével szemben álló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le, ténymegállapításait - ha szűk körűen is, de még elfogadható részletességgel - megindokolta.

Helyesen tulajdonított döntő jelentőséget az elsőfokú bíróság annak, hogy I.rendű és VI.rendű vádlotteljárás során tett beismerő vallomása - a sértetti feljelentések, az okirati bizonyítékok mellett - tette lehetővé a bűncselekmények teljes körű feltárását a többi elkövető-társ vonatkozásban is.

Az I.rendű vádlottterhelő vallomásának II.rendű vádlottat érintő részét az elsőfokú bíróság előtt tartott tárgyaláson ugyan visszavonta, amelynek indokát is megjelölte. Az elsőfokú bíróság - a módosított védekezését figyelmen kívül hagyva - ténymegállapításai során helyesen fogadta el az egyéb bizonyítékokkal megerősített nyomozati vallomását.

Hasonlóképpen meggyőző érveléssel fejtette ki azt is, hogy III.rendű, IV.rendű és V.rendű vádlottak védekezését milyen bizonyítékok alapján vetette el. Ennek során utalt III.rendű, IV.rendű és V.rendű vádlottak vallomásainak részleteire, melyek beismerést magában foglaló elemeket is tartalmaztak. Védekezésük tarthatatlansága vonatkozásában hangsúlyozni szükséges, hogy jól ismerték I.rendű vádlottat, annak életkörülményeit, életvitelét, valamint tisztában voltak a cselekménysorozat gyanús részleteivel. A különböző cégek felkutatásának körülményei, ennek során a megfelelő társaság kiválasztásának ismérvei, a telefonon vagy személyesen más nevében történő bemutatkozás, a megrendelés során a jogosulatlanul megszerzett cégiratok felhasználása, az árucikkek kifizetésének hamis igazolása, a fiktív feladóvevények fax útján történő továbbítása alapján tisztában kellett lenniük azzal, hogy ellenérték kifizetése nélkül kerül sor a különböző árucikkek megszerzésére. Ugyanennek a következtetésnek a levonását erősítette a megrendelt árucikkeknek ideiglenesen bérelt telephelyre való érkezése, tovább szállítása, a megrendelt termékek átvételkor kiállított okiratok hamis néven történő aláírása, továbbá az ügylet során használt mobiltelefon SIM-kártyájának az áru átvételét követő megsemmisítése. Ezeket a körülményeket III.rendű, IV.rendű és V.rendű vádlottak is ismerték, a cselekmények egyes mozzanatainak megvalósításában személyesen is közreműködtek, ezért az elsőfokú bíróság helyesen vetette el arra irányuló védekezésüket, mely szerint nem voltak tisztában a termékek megtévesztéssel történő, ellenszolgáltatás nélküli megszerzésével.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a bizonyítékok értékelése megfelelt a logika szabályainak. A törvényes bizonyítékértékelő tevékenység a másodfokú eljárásban - megalapozatlansági ok hiányában, valamint az indokolási kötelezettség teljesítése folytán - alappal nem támadható. A tényállást támadó védelmi perorvoslatok a kifejtettek miatt a másodfokú eljárásban nem vezethettek eredményre.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás a Be.352.§(2) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlottak büntetőjogi felelősségére.

A jogorvoslati kérelmek felmentést célzó részükben nem voltak megalapozottak.

A cselekmények minősítése azonban csak részben felel meg a büntető anyagi jogszabályoknak: az elsőfokú bíróság által megállapított hiányos tényállás a cselekmények törvényes minősítését önmagában sem tette lehetővé, ugyanakkor az ítélet - a 30. oldal 2. bekezdését leszámítva - jogi indokolást gyakorlatilag nem tartalmaz, az elsőfokú bíróság minősítéssel kapcsolatos jogi álláspontja nem volt megismerhető. Ezen túlmenően az ítélet rendelkező része és indokolása egyaránt csak általánosságban, azonosításra nem alkalmas formában utal arra, hogy a vádlottak a bűnhalmazatban álló bűncselekményeket *részben* folytatólagosan, felbujtóként vagy bűnsegédként követték el.

A Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott *csalás bűncselekményét* az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz.

A bűncselekmény elkövetési magatartása tehát a megtévesztés (tévedésbe ejtés vagy tévedésben tartás). Ennek hatására tesz a megtévesztett személy olyan vagyoni jogi rendelkezést, amelynek következtében a sértettet kár éri. Mindebből az következik, hogy a csalást tettesként vagy társtettesként csak az a személy követheti el, aki az elkövetési magatartás, a megtévesztés tanúsításában közreműködik. A bűncselekmény megvalósítását más módon elősegítő személyek pedig a csalás bűnsegédei lehetnek.

A Btk.276.§-ában meghatározott *magánokirat-hamisítás vétségét* ugyanakkor az követi el, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ. A bűncselekmény elkövetési magatartása tehát az okirat felhasználása; olyan tevékenység, melynek következtében a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratról más személy tudomást szerez. A bűncselekmény

tette, társtette tehát csak az ebben közreműködő személy lehet. A hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokirat készítése ugyanakkor - önmagában - csak a bűnsegédkénti felelősségre vonást alapozhatja meg.

A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a magánokirat-hamisítás vétségének rendbeliségét az érintett magánokirat száma határozza meg. A Bkv.36. számú Büntető Kollégiumi véleményben megfogalmazott álláspont szerint azonban a magánokirat-hamisítás folytatólagosan elkövetett, ha a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú - ugyanazon vagy több - magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak.

A tényállás *1. pontjában* meghatározott vagyon elleni bűncselekményt az elsőfokú bíróság helyesen minősítette I.rendű vádlottvonatkozásában minősítő körülmény hiányában - a Btk. 20.§ (1) bekezdése szerinti tettesként elkövetett - a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntettének; a magatartás többi cselekménytől való időbeli elkülönülése az üzletszerűség, míg a cselekmény egyedüli megvalósítása a bűnszövetség megállapítását zárta ki.

Az I.rendű vádlottal a magatartásával, hogy hamis néven aláírta a műtrágya megvásárlására kötött adásvételi szerződést, a Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségét, mint a Btk. 20.§ (1) bekezdése szerinti tettes valósította meg.

II.rendű vádlott magatartásának a Btk.244.§ (1) bekezdésében meghatározott bűnpártolás vétségeként történt elsőfokú minősítése mindenben megfelelt a büntető anyagi jog szabályainak.

Az I.rendű vádlottnak a tényállás *2. pontjában* szereplő vagyon elleni bűncselekménye már beletartozott a többi anyagi haszonszerzési célzattal megvalósított bűncselekményének sorába, amelyre nézve a Btk.137.§ 9. pontjában szereplő üzletszerű elkövetés megállapítható. A másodfokú bíróság ezért ennek a cselekménynek a minősítését az I.rendű vádlottvonatkozásában megváltoztatta, szemben II.rendű vádlott esetével, akinél erre minősítő körülmény hiányában nem volt szükség. A sértett gazdasági társaság tévedésbe ejtésében mind I.rendű, mind II.rendű vádlottrészt vett:Az I.rendű vádlottfaxolta el a hamis megrendelést, intézte a hamis csekk elkészítését, és ő faxoltatta azt el; a II.rendű vádlottvégezte a még ugyancsak a sértett megtévesztésének körében értékelendő áru átvételét.

A közbizalom elleni bűncselekmény esetében I.rendű vádlotttanúsított tettesi magatartást, amikor 2002. szeptember 9-én K. B. néven faxolta el a hamis megrendelést. Ezen túlmenően ő készítette el a hamis csekket, amelyet B. I. továbbított fax útján a sértett gazdasági társaság részére. A II.rendű vádlotta hamis

okiratok felhasználásában nem vett részt, de ő hozta el a csekket a sértettől, és kísértc el I.rendű vádlottat a meghamisítás helyszínére.

A kifejtettek szerint I.rendű vádlottvayon elleni bűncselekménye a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettének, míg II.rendű vádlottvayon elleni bűncselekménye a Btk.318.§(1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntettének minősül, amelyben mindkét vádlott a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként vett részt.

A csalással halmazatban megállapított, a Btk.276.§-ában meghatározott, a Btk. 12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét I.rendű vádlott a Btk. 20.§ (1) bekezdése szerinti tettesként, míg II.rendű vádlotta Btk. 21.§ (2) bekezdése szerint bűnsegédként valósította meg.

A tényállás 3. pontjában, illetve ezt követő pontokban szereplő vayon elleni bűncselekmények a Btk.137.§ 7. pontjában szereplő bűnszövetség és a Btk.137.§ 9. pontjában meghatározott üzletszerűség folytán is súlyosabban minősülnek I.rendű, IV.rendű, V.rendűés VI.rendű vádlottak esetében. A vádlottaknak a személyes kontaktust kerülő magatartását a szervezettség jellemezte a gazdasági társaságok felkutatása, az ismeretlen kilétű személyek felhasználása és a telefonon történő kapcsolattartás során. Nem vitatható az sem, hogy a cselekmények elkövetését az anyagi haszonszerzés lehetősége motiválta.

A tényállás 3. *pontjában* leírt vayon elleni bűncselekmény esetében I.rendű, valamint VI.rendű vádlottműködött közre a sértett gazdasági társaság megtévesztésében. I.rendű vádlottazzal a magatartásával, hogy hamis aláírással igazolta a teljesítést, VI.rendű vádlottpedig azzal, hogy 2003. január 13-án hamis adatokkal töltötte ki és adta át a megrendelőt. A IV.rendű vádlotta sértett megtévesztésében nem vett részt, ezért mint bűnsegéd tartozik felelősséggel; ő javasolta a polietilén megrendelését, illetve jelen is volt Tatabányán az áru megrendelése alkalmával(pszichikai bűnsegély). Fizikai bűnsegédi magatartást tanúsított az áru átvételekor.

A cselekmény során négy hamis okirat került kiállításra és részben felhasználásra.

Az első megrendelőt 2003. január 8-án I.rendű vádlottfaxon küldte el a sértett részére hamis névaláírással, mellyel a magánokirat-hamisítás vétségét valósította meg. Ennek a magatartásnak azonban nem volt jelentősége a vayon elleni bűncselekmény szempontjából, mivel a megrendelést egy későbbi időpontban visszavonták. A csalás kísérletét a Btk. 17.§ (3) bekezdésében szereplő önkéntes eredmény elhárítás folytán nem lehetett I.rendű, IV.rendűés VI.rendű vádlottterhére megállapítani.

A második hamis megrendelőt 2003. január 13-án VI.rendű vádlottkészítette el hamis néven és ő használta fel akkor, amikor a gazdasági társaság részére átadta.

Kiállításra került egy hamis postai feladóvevény is. Felhasználás hiányában azonban ez a magatartás csak előkészületként lenne értékelhető, amely nem bűncselekmény.

Az I.rendű vádlottírta alá hamis néven a szállítólevelet, amelyet az áru átvételekor fel is használt.

A kifejtetteknek megfelelően I.rendű, IV.rendű és VI.rendű vádlottak vagyon elleni bűncselekményükkel a Btk. 318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettét valósították meg; a cselekményben I.rendű és VI.rendű vádlotta Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként, IV.rendű vádlotta Btk.21.§ (2) bekezdésében meghatározott bűnsegédként működött közre.

A Btk. 276.§-ában meghatározott, a Btk.12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét a hamis magánokiratok felhasználásában közreműködő I.rendű, valamint VI.rendű vádlotta Btk. 20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként, a felhasználásról tudó, de abban részt nem vevő IV.rendű vádlotta Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti pszichikai bűnsegédként követte el.

A tényállás *4. pontjában* szereplő vagyon elleni bűncselekmény vonatkozásában I.rendű, IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlott közreműködött a megtévesztő magatartás tanúsításában; a hamis csekkek fax útján való továbbítását közösen végezték. Ennek megfelelően a vagyon elleni bűncselekményben valamennyien társtettesként vettek részt.

A magánokirat-hamisítás vonatkozásában három valótlan tartalmú okirat felhasználására került sor: az első okirat az a hamis megrendelő volt, amelyet 2003. február 18-án I.rendű vádlottfaxon küldött meg a sértett gazdasági társaság részére. 2003. február 18-án valamennyi érintett vádlott közreműködésével került sor a valótlan tartalmú postai feladóvevény faxon történő továbbítására (második okirat). A harmadik magánokirat 2003. február 18-án került kiállításra, amikor a fuvarlevelet IV.rendű vádlott hamis névaláírással látta el.

Az I.rendű, IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlottak magatartásukkal a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettét valósították meg a Btk. 20.§(2) bekezdése szerinti társtettesekként.

A vagyon elleni bűncselekménnyel halmazatban a Btk.276.§-ában meghatározott, a Btk.12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége is megállapítható volt, melyben valamennyi vádlott, mint a Btk. 20.§ (2) bekezdése szerinti társtettes vett részt.

A tényállás *5. pontjában* szereplő vagyon elleni bűncselekmény esetében I.rendű vádlotttanúsított tettesi magatartást, amikor R. L. néven felhívta a sértett gazdasági társaságot, és megtévesztve a társaság ügyintézőjét kibérelt egy Toyota típusú targoncát. A bérleti szerződés aláírója F. S. volt, de az nem volt megállapítható, hogy ő tisztában volt-e azzal, hogy bűncselekmény elkövetésében közreműködik. IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlotta csalás vonatkozásában a sértett megtévesztésében nem működött közre, ekként tettesi magatartást sem tanúsított. A cselekmény pszichikai bűnsegedéivé az értékesítésben való közreműködés ígéretével, illetve annak következtében váltak, hogy az elkövetésre irányuló megállapodásban részt vettek.

A közbizalom elleni bűncselekményt a gép bérleti szerződésének aláírásával F. S. valósította meg. Ezt a magatartást I.r. vádlott rábíró tevékenységének hatására tanúsította, ezért a magánokirat-hamisítás vétségének I.rendű vádlotta felbujtójává vált, míg IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlottak pszichikai bűnsegedékek voltak.

A M. J. nevére kiállított valódi személyi igazolvány felmutatásával a vádlottak más nevére szóló valódi közokirat felhasználásában működtek közre. A személyigazolványt felhasználó F. S. a közokirat-hamisítás büntettét tettesként valósította meg. A cselekményt F. S. - hasonlóan a magánokirat-hamisításhoz - I.r. vádlott rábíró magatartásának hatására hajtotta végre, ezért I.rendű vádlottfelbujtójává vált. IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlottak a cselekményben nem voltak érintettek.

A kifejtetteknek megfelelően I.rendű, IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlottak magatartásukkal a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettét valósították meg, melyben I.rendű vádlotta Btk. 20.§ (1) bekezdése szerinti tettesként, társai, IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlottak a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegedként vettek részt.

I.rendű vádlotta vagyon elleni bűncselekménnyel halmazatban a Btk. 274.§ (1) bekezdés b) pontjának III. fordulata szerinti közokirat-hamisítás büntettét, valamint a Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségét is mint a Btk.21.§ (1) bekezdése szerinti felbujtó valósította meg.

IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlottak a vagyon elleni bűncselekménnyel halmazatban a Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségét, mint a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegedékek valósították meg.

A tényállás *6. pontjában* szereplő vagyon elleni bűncselekményt társtettesként a sértett megtévesztésében közreműködő vádlottak, nevezetesen IV.rendű, V.rendű, valamint VI.rendű vádlottak valósították meg. IV.rendű, valamint V.rendű vádlotta valótlan tartalmú hamis néven feladott fax útján, VI.rendű vádlotta számla hamis bélyegzővel történő lepecsételésével és olvashatatlan név aláírásával működött közre a sértett megtévesztésében. I.rendű vádlott az áru elszállításában való

közreműködésével a bűncselekménynek részben pszichikai, részben fizikai bűnsegédjévé vált.

Hasonlóan lehetett a folytatólagos magánokirat-hamisítás vonatkozásában is a vádlottak részvételét megállapítani: a fax továbbítását IV.rendű, valamint V.rendű vádlott végezte 2003. március 8-án. A termék megvételéről kiállított számlát hamis néven 2003.március 13-án VI.rendű vádlottírta alá. Ennek megfelelően a magánokirat-hamisításban IV.rendű, V.rendű, valamint VI.rendű vádlottak társtettesként, míg I.rendű vádlott bűnsegédként vett részt.

Az I.rendű vádlottfenti magatartásával a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettét valósította meg. Ezzel a cselekménnyel halmazatban a Btk. 276.§-ában meghatározott, a Btk. 12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét is, mint a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegéd követte el.

A IV.rendű, V.rendű, valamint VI.rendű vádlottak cselekményeinek minősítése megegyezik I.rendű vádlottéval, mégis azzal a megjegyzéssel, hogy az említett vádlottak - mind a csalás, mind a magánokirat-hamisítás vonatkozásában mint a Btk. 20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesek tartoznak büntetőjog felelősséggel.

A tényállás *7. pontjában* leírt vagyon elleni bűncselekmény vonatkozásában a sértett tévedésbe ejtésében mindössze IV.rendű vádlottvett részt a hamis megrendelő Dunaföldváron történő feladásával. A vagyon elleni bűncselekményt tehát IV.rendű vádlotttettesként, a sértett megtevesztésében részt nem vevő I.rendű és V.rendű vádlottbűnsegédként valósította meg.

A cselekmény vonatkozásában a következő okiratok kerültek kiállításra: a 2003. április 9-én fax útján feladott megrendelő, 2003. április 11-én az első szállítmány átvételének igazolása, 2003. április 16-án a termék szállításáról kiállított fuvarlevél, 2003. április 16-án egy raktározási szerződés, 2003. április 17-én a második szállítmány átvételének igazolása. Az említett okiratok közül mindössze a IV.rendű vádlottáltal faxon feladott megrendelés, és I.rendű vádlottrészéről a raktározási szerződés megkötése értékelhető a hamis magánokiratok felhasználása folytán tettesi magatartásként. Ennek megfelelően a folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét I.rendűés IV.rendű vádlotttárstettesként, V.rendű vádlottmindössze bűnsegédként valósította meg.

A kifejtetteknek megfelelően I.rendű vádlotta Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettét a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédként, a Btk.276.§-ában meghatározott, a Btk. 12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét a Btk. 20. § (2) bekezdése szerinti társtettesként követte el.

IV.rendű vádlottvagyon elleni cselekményének minősítése megegyezik I.rendű vádlottvagyon elleni cselekményének minősítésével azzal, hogy azt a Btk. 20.§ (1) bekezdése szerinti tettesként, míg a Btk.276.§-ában meghatározott, a Btk. 12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét a Btk. 20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként követte el.

Az V.rendű vádlotttársaival megegyező minősítésű vagyon elleni bűncselekménye és a folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége miatt is mint a Btk. 21.§ (1) bekezdése szerinti bűnsegéd felel.

A tényállás *8. pontjában* szereplő vagyon elleni bűncselekmény vonatkozásában tettesi magatartást V.rendű vádlotttanúsított a megrendelést tartalmazó hamis magánokirat faxon történő feladásával, ennek folytán a csalás büntetében tettesként, míg a sértett megtévesztésében részt nem vevő társai, I.rendűés IV.rendű vádlottak bűnsegédként működtek közre.

A közbizalom elleni bűncselekmény tekintetében az említett megrendelő mellett három darab postai feladóvevény faxon történő feladására, valamint egy szállítólevél aláírására is sor került. A vádlottak ismeretlen társa továbbította fax útján a három darab feladóvevényt, ő vette át hamis okirattal a szállítmányt, továbbá írta alá a szállítólevelet. Az nem volt tisztázható, hogy az ismeretlen személy melyik vádlott rábíró magatartásának hatására működött közre a bűncselekményben. A vádlottak közül tettesi magatartást V.rendű vádlotttanúsított a megrendelést tartalmazó okirat faxon való feladása során, míg a többi vádlott a cselekmény miatt bűnsegédként vonható felelősségre.

A kifejtettek alapján I.rendűés IV.rendű vádlottBtk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntettét, valamint a Btk.276.§-ában meghatározott, a Btk. 12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét is mint a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegéd valósította meg.

Az V.rendű vádlottterhére értékelt cselekményeinek minősítése megegyezik társaiéval; azokat mind a vagyon elleni, mind a közbizalom elleni bűncselekmény esetében mint a Btk. 20.§ (1) bekezdése szerinti tettes követte el.

A tényállás *9. pontjában* szereplő vagyon elleni bűncselekmény tekintetében IV.rendű és VI.rendű vádlottis közreműködött a sértett tévedésbe ejtésében az áru közösen intézett megrendelésével és átvételével; ezzel a csalás büntetében mint társtettesek vettek részt.

A közbizalom elleni bűncselekmény vonatkozásában tettesi magatartást VI.rendű vádlotttanúsított, amikor a szállítólevelet hamis néven aláírta; ezzel a közbizalom elleni bűncselekményben tettesként, míg IV.rendű vádlott abban bűnsegédként vett részt.

A VI.rendű vádlottezen túlmenően más nevében igényelte a cégbírástól a **kft4.** cégbírást, majd hamis néven és hamis bélyegző felhasználásával kötött helyiség bérleti szerződést. A helyiségbérlettel kapcsolatos hamis okirat felhasználása eltérő jogviszonyból származó jogok létezésének igazolására szolgált, ezért a másodfokú bíróság ezt a magatartást önállóan 1 rb. a Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségének minősítve róta IV.rendű és VI.rendű vádlottak terhére a másik, az elsőfokú ítéletben helyesen megállapított magánokirat-hamisítás vétsége mellett. Ebben a közbizalom elleni bűncselekményben VI.rendű vádlottként, míg IV.rendű vádlottbűnsegédként vett részt.

A kifejtettek szerint IV.rendű és VI.rendű vádlotta Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettét mint a Btk. 20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesek, a 2 rb. Btk.276.§-ában meghatározott, a Btk.12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét IV.rendű vádlottmint a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegéd, VI.rendű vádlott mint a Btk.20.§ (1) bekezdése szerinti tettes valósította meg.

A tényállás *10. pontjában* szereplő vagyon elleni bűncselekmény esetében I.rendű és V.rendű vádlottis részt vett a megtévesztő magatartás tanúsításában, így a cselekményt társtettesként valósították meg: I.rendű vádlotthamis néven tájékozódott a targonca bérlet feltételeiről a sértett gazdasági társaságnál, majd ugyancsak hamis néven folytatott tárgyalást. I.rendű és V.rendű vádlottközös fax útján továbbította a **kft5.** cégbírást.

A közbizalom elleni bűncselekmény vonatkozásában a hamis okirat felhasználásában I.rendű és V.rendű vádlottnem vett részt, miután a vádlottak ismerőse használta fel a targonca bérlet kapcsán az átadás-átvételről szóló hamis okiratot, amelyet H. R. néven írt alá, és a **kft5.** nevében pecsételt le. A valódi cégbírástnak I.rendű és V.rendű vádlottak által történt továbbítása nem jelentette hamis, hamisított, illetve valótlan tartalmú okirat felhasználását, ezért ezt a magatartást a közbizalom elleni bűncselekmény szempontjából figyelmen kívül kellett hagyni. Ennek megfelelően I.rendű és V.rendű vádlotta magánokirat-hamisítás vétségében mint bűnsegédek működtek közre.

A kifejtettek alapján I.rendű és V.rendű vádlott a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerinti csalás bűntettét, mint a Btk. 20.§ (2) bekezdése szerinti társtettes valósította meg. A Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségét nevezettek mint a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédek követték el.

A tényállás *11. pontjában* szereplő vagyon elleni bűncselekmény esetében a tévedésbe ejtő magatartás tanúsításában az érintett vádlottak közös vettek részt; I.rendű, IV.rendű és V.rendű vádlottak telefonon közös folytatták a sértett gazdasági társasággal a tárgyalást, valamint közös végezték a cégbírást fax útján való továbbítását. A végrehajtásnak ezt a módját a másodfokú bíróság a

megtévesztésben való közös részvételként értékelte, ezért mindhárom vádlott felelősségét társtettesi alakzatban állapította meg.

A cselekmény végrehajtása során egyetlen okirat, a hamis bérleti szerződés felhasználására került sor, azonban nem I.rendű, IV.rendű és V.rendű vádlott, hanem a név szerint nem azonosítható ismerősük részéről, aki a szerződést M. G. néven írta alá. Mivel ismerősük felbujtója nem volt azonosítható, ezért mindhárom vádlott terhére az okirat-hamisítás bűnsegédi alakzata róható.

A kifejtettek alapján I.rendű, IV.rendű és V.rendű vádlotta Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettét, mint a Btk. 20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesek, míg a Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségét, mint a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédek valósították meg.

A tényállás *12. pontjában* meghatározott vagyon elleni bűncselekmény esetében a tényállás alapján nem volt személyekre elkülöníthető, hogy I.rendű, IV.rendű és V.rendű vádlottmilyen módon működött közre a sértett megtévesztésben. Az előző két esethez hasonlóan állapította meg ezért a másodfokú bíróság a bűncselekmény mindhárom vádlott részvételével való elkövetését; a vagyon elleni bűncselekmény miatt ezért valamennyien társtettesekként felelnek.

A közbizalom elleni bűncselekmény tekintetében nem volt tisztázható, hogy a fuvarlevél lepecsételését és hamis néven történő aláírását ki intézte, azaz a fuvarlevél felhasználása személy szerint melyik vádlotthoz köthető; a másodfokú bíróság ezért azt állapította meg, hogy mindhárom vádlott a cselekmény miatt mint bűnsegéd tartozik büntető jogi felelősséggel.

A kifejtettek alapján I.rendű, IV.rendű és V.rendű vádlott a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettét mint a Btk. 21. § (2) bekezdése szerinti társtettesek, valamint a Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétségét, mint a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédek valósították meg.

A tényállás *13. pontjában* szereplő vagyon elleni bűncselekmény vonatkozásában I.rendű, II.rendű, valamint III.rendű vádlottis részt vett a megtévesztő magatartás tanúsításában; hamis néven közösen hívták fel a sértett gazdasági társaságot nagy mennyiségű búza megvételét állítva. A vagyon elleni bűncselekmény miatt ezért mindhárom vádlott esetében társtettesi felelősséget állapított meg a másodfokú bíróság.

A közbizalom elleni bűncselekmény kapcsán két hamis okirat került felhasználásra; fax útján a feladóvevény feladása és az átvételi elismervény aláírása. Mindkét tevékenységet III.rendű vádlottvégezte el, ezzel a folytatólagosan elkövetett

magánokirat-hamisítás vétségében mint tettes, I.rendű, valamint II.rendű vádlott mint bűnsegéd működött közre.

A kifejtettek alapján I.rendű vádlotta Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntettét, mint a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettes, a Btk. 276.§-ában meghatározott, a Btk.12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét, mint a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegéd valósította meg.

A II.rendű, valamint III.rendű vádlottak a Btk.318.§(1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntettét mint a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesek követték el, míg a Btk.276.§-ában meghatározott, a Btk.12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségét II.rendű vádlotta Btk.21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédként, a III.rendű vádlotta Btk.20.§ (1) bekezdése szerinti tettesként követte el.

A cselekmények minősítése tehát vádlottakként és vádpontonként a következő:

I.rendű vádlott

7 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntette (**3., 4., 5., 6., 7., 8., 10. pont**), melyekből 3 rb. cselekmény a Btk. 20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként (3.,4. és 10. pont), 3 rb. cselekményt a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédként (6.,7. és 8. pont) követett el;

2 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntette (**11. és 12. pont**), melyeket a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként követett el;

1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntette, melyet a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként követett el (**13. pont**);

1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás bűntette (**1. pont**);

1 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés c) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás bűntette, mint a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettes (**2. pont**);

1 rb. a Btk.274.§ (1) bekezdés b) pontjának III. fordulatában meghatározott közokirat-hamisítás bűntette, mint a Btk.21.§ (2) bekezdése szerinti felbujtó (**5. pont**); és

12 rb. a Btk. 276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétsége (**1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 12. és 13 pont**) melyekből 7 rb. cselekmény a Btk.12.§ (2) bekezdése értelmében folytatólagosan (2., 3., 4., 6., 7., 8. és 13. pont)-, 3 rb. cselekmény a Btk.20.§ (2) bekezdése értelmében társtettesként (3., 4. és 7. pont)-,

1 rb. cselekmény a Btk.21.§ (1) bekezdése értelmében felbujtóként (5.pont)-, míg 6 rb. cselekmény a Btk.21.§ (2) bekezdése értelmében bűnsegédként (6., 8., 10., 11., 12. és 13 pont) elkövetett.

II.rendű vádlott

a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette, mint a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettes **(13. pont)**;

a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette, mint a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettes **(2. pont)**;

a Btk.244.§ (1) bekezdésében meghatározott bűnpártolás vétsége **(1. pont)**; illetve 2 rb. a Btk.276.§-ában meghatározott, a Btk.21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédként elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége **(2. és 13. pont)**; melyek közül 1 rb. cselekmény a Btk.12.§ (2) bekezdése értelmében folytatólagosan elkövetett (13. pont).

III.rendű vádlott

a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntette, melyet a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként követett el **(13. pont)**; és

a Btk.276.§-ában meghatározott, a Btk.12.§ (2) bekezdésére figyelemmel folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége **(13. pont)**.

IV.rendű vádlott

7 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette **(3., 4., 5., 6., 7., 8. és 9. pont)**; melyek közül 3 rb. cselekményt a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként (4., 6. és 9. pont), míg 3 rb. cselekményt a Btk.21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédként követett el (3.,5. és 8. pont);

2 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette, melyet a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként követett el **(11. és 12. pont)**;

10 rb. a Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétsége **(3., 4., 5., 6., 7. 8., 9., 9., 11. és 12. pont)**; melyek közül 7 rb. cselekmény a Btk.12.§ (2) bekezdése értelmében folytatólagosan (3., 4., 6., 7., 8., 9., 9. pont), 3 rb. a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként (4., 6. és 7. pont), 7 rb. a Btk.21.§ (2) bekezdése értelmében bűnsegédként (3., 5., 8., 9., 9., 11. és 12. pont) elkövetett.

V.rendű vádlott

6 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette (**4., 5., 6., 7., 8. és 10. pont**); melyek közül 3 rb. cselekmény a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként (4., 6. és 10. pont), míg 2 rb. cselekmény a Btk.21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédként elkövetett (5. és 7. pont);
2 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette, mint a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettes (**11. és 12. pont**);
8 rb. a Btk. 276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétsége (**4., 5., 6., 7., 8., 10., 11. és 12. pont**), melyek közül 4 rb. cselekmény a Btk.12.§ (2) bekezdése értelmében folytatólagosan (4., 6., 7. és 8. pont), 2 rb. cselekmény a Btk.20.§ (2) bekezdése alapján társtettesként (4. és 6. pont), míg 5 rb. cselekmény a Btk.21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédként (5., 7., 10., 11. és 12. pont) elkövetett .

VI.rendű vádlott

5 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) és c) pontjaira figyelemmel a (6) bekezdés b) pontja szerint minősülő csalás büntette (**3., 4., 5., 6. és 9. pont**), melyek közül 4 rb. cselekményt a Btk.20.§ (2) bekezdése szerinti társtettesként (3., 4., 6. és 9. pont)-, 1 rb. cselekményt pedig a Btk.21.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegéd (5. pont) követte el; és
6 rb. a Btk.276.§-ában meghatározott magánokirat-hamisítás vétsége (**3., 4., 5., 6., 9., 9. pont**), melyek közül 4 rb. cselekmény a Btk.12.§ (2) bekezdése szerint folytatólagosan (3., 4., 6. és 9. pont), 3 rb. cselekmény a Btk.20.§ (2) bekezdése szerint társtettesként (3., 4. és 6. pont), 1 rb. a Btk. 21.§ (2) bekezdése szerint bűnsegédként elkövetett (5. pont).

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság csak részben tárta fel helyesen. Ezen túlmenően az első-és a másodfokú eljárás között eltelt hosszú idő, a tényállás helyesbítése és kiegészítése, illetőleg a minősítés megváltoztatása is indokoltá tette a bűnösségi körülmények ismételt számbavételét.

Az I.rendű vádlott vonatkozásában az irányadó büntetési tételkeret a Btk.85.§ (3) bekezdése értelmében 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés.
Terhére kellett értékelni a nagy számú bűnhalmazatot (25 rb. bűncselekmény); hogy egyes cselekmények folytatólagosan elkövetettként, illetve két körülménynél fogva is súlyosabban minősülnek, visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő voltát. Javára értékelte a másodfokú bíróság a kár részbeni megtérülését, bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomását, az egy kiskorú gyermek eltartását, valamint az időmúlás tényét.

A II.rendű vádlott esetében a büntetési tételkeret a Btk.85.§ (3) bekezdése folytán egy évtől 7 év 6 hó szabadságvesztésig terjed.

Súlyosító körülmény a kettőt meghaladó bűnhalmazat, az érintett bűncselekmény folytatólagos elkövetése; enyhítő körülmény ezzel szemben az okozott kárból 500.000 forintnak az eljárás során történő megtérítése, a büntetlen előélet, a részbeni beismerő vallomás, a négy kiskorú gyermek eltartása és az időmúlás ténye.

A III.rendű vádlott tekintetében a büntetési tételkeret egy évtől 6 évig terjedő szabadságvesztés a Btk.85.§ (3) bekezdése folytán. Súlyosító körülmény esetében az érintett bűncselekmény folytatólagos elkövetése, hogy visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő; enyhítő körülmény ezzel szemben a két kiskorú gyermek eltartása és az időmúlás ténye.

A IV.rendű vádlott halmazati büntetésének alapja a Btk.85.§ (3) bekezdése folytán 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés.

Terhére vette figyelembe a másodfokú bíróság a nagy számú bűnhalmazatot (17 rb. bűncselekmény); az érintett bűncselekmények folytatólagos elkövetését, illetve két körülménynél fogva súlyosabban minősülésüket; hogy visszaesőnek nem minősülő különös és többszörös bűnismétlő, nyolc alkalommal volt büntetve. Javára értékelte ugyanakkor a kár részbeni megtérülését, két kiskorú gyermek eltartását és az időmúlás tényét.

Az V.rendű vádlott büntetési tételkerete a Btk.85.§ (3) bekezdése szerint 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés.

Büntetését súlyosítja a nagy számú bűnhalmazat (16 rb. bűncselekmény); az érintett bűncselekmények két körülménynél fogva súlyosabban minősülése és folytatólagos elkövetése; visszaesőnek nem minősülő különös és többszörös bűnismétlő volta (15 alkalommal került sor büntetőjogi felelősségre vonására); valamint próbaidő tartama alatti elkövetés. Enyhítő körülmény ugyanakkor a kár részbeni megtérülése, megromlott egészségi állapota és az időmúlás ténye.

A VI.rendű vádlottnál az irányadó büntetési tételkeret 2 évtől 12 évig terjedő szabadságvesztés volt a Btk.85.§ (3) bekezdése alapján.

Terhére volt értékelendő a nagy számú bűnhalmazat (11 rb. cselekmény); az érintett bűncselekmények kétszeres, illetve folytatólagosan elkövetettkénti minősülése, valamint visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő volta. Enyhítő körülmény ugyanakkor a kár részbeni megtérülése, beismerő vallomása és az időmúlás ténye.

A másodfokú bíróság a büntetés kiszabása körében figyelemmel volt a vádlottak által elkövetett vagyon elleni bűncselekményeknek az okozott kár nagyságában megnyilvánuló tárgyi súlyára, míg a fentebb számba vett körülmények közül I.rendű és VI.rendű vádlottak beismerő vallomásának és V.rendű vádlottegészségi állapotának tulajdonított kiemelt jelentőséget.

Mindezeket értékelve az volt a másodfokú bíróság álláspontja, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések alkalmasak, de egyúttal szükségesek is a Btk.37.§-ában megfogalmazott célok eléréséhez, megfelelnek a jogkövetkezmények vádlottak közötti arányosítása követelményének is: sem súlyosításuk, sem enyhítésük nem indokolt. A jogorvoslati kérelmek ebben a részükben sem voltak megalapozottak.

A másodfokú bíróság mindössze arra látott lehetőséget, hogy V.rendű vádlott esetében - kizárólag egészségi állapotára tekintettel - a kiszabott szabadságvesztést a Btk.45.§ (2) bekezdése alapján eggyel enyhébb fokozatban, fogházban kelljen végrehajtani.

Megállapítható volt, hogy V.rendű vádlotta jelen ügyben elbírált bűncselekményeit a Kiskunhalasi Városi Bíróság 1999. március 23-án jogerőre emelkedett B.260/1998/8. számú ítéletével kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt követte el. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság nem rendelkezett a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtásának elrendeléséről. A másodfokú bíróság ezt pótolva a Btk.91.§ (1) bekezdésének b) pontja alapján az 1 év 4 hó börtönbüntetés végrehajtását elrendelte.

A másodfokú bíróság egyértelművé tette, hogy mely magánfelek polgári jogi igényét tekinti egyéb törvényes útra utasítottnak, valamint meghatározta azt a tárgyalási határnapot, amelyet az elsőfokú ítélethozatal szempontjából figyelembe kellett venni.

A Be.381.§ (1) bekezdése alapján kötelezte II.rendű, IV.rendű, VI.rendű vádlottat a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróságot a Btk.92.§ (1) bekezdésére figyelemmel IV.rendű és VI.rendű vádlottak vonatkozásában összbüntetési eljárás lefolytatására hívta fel, mivel annak feltételei a jelenlegi, valamint a Kiskunhalasi Városi Bíróság 9.B.273/2004/83. számú jogerős ítélete kapcsán fennállnak.

A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján a fentiek szerint megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

P é c s, 2008. december 5.

Dr. Krémer László s.k a tanács elnöke, Dr. Halász Etelka s.k. előadó bíró., Túri Tamás s.k. bíró

A Tolna Megyei Bíróság B.163/2005/44. számú ítéletének I.rendű, II.rendű, III.rendű, IV.rendű, V.rendű és VI.rendű vádlottakra vonatkozó része a Pécsi Ítélőtábla Bf.II.183/2007/31. számú ítélete folytán a 2008. évi december hó 5. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

s.k.

Dr. Krémer László

a tanács elnöke